

‘Uitgepreekte’ Jelte Alma was ‘te evangelisch’ geworden: ‘Ben je eenmaal een vlinder, dan word je nooit meer een rups’

Jelte Alma was zeventien jaar predikant toen hij zelf een losmaking aanvroeg. Hij was ‘te evangelisch’ geworden voor zijn gemeente. Nu is hij docent godsdienst en levensbeschouwing. ‘Ik moest een soort kameleon zijn: op zondag een ernstige preek houden, terwijl ik me vanbinnen zoveel vrijer voelde.’

Marinde van der Breggen

© 6 augustus 2021, 14:43 aangepast 7 augustus 2021 08:28

Jelte Alma, voormalig predikant, nu leerkracht

(beeld Kees de Winter)

Hij vergelijkt het vaak met een rups en een vlinder. De rups weet dat hij door God gemaakt is en beseft ook wel dat God er is, maar zit alleen maar te eten. Maar de vlinder heeft zijn vleugels uitgeslagen. Die kijkt naar zichzelf met waardering,

heeft vrijheid en kan overal naartoe. ‘En als je eenmaal een vlinder bent geworden, kun je nooit meer terug naar je rupsenbestaan’, zegt Jelte Alma.

Die metafoor beschrijft het best de innerlijke verandering die bij hem plaatsvond toen hij als predikant in een Gereformeerde Bondsgemeente in de Alblasserwaard door twee jongeren werd meegenomen naar een avond van Heart Cry. Daar kwam hij op het spoor van ‘het nieuwe verbond’.

‘Ik ontdekte steeds meer dat we, zoals Paulus zegt, voortdurend veranderd worden naar het beeld van de Zoon, dat we in genade wandelen. Maar ik zat in een gemeente met een catechismus die zegt dat het met mij nooit wat zal worden, dat ik een ellendig mens ben. Theologisch klopte het niet meer voor mij.’

bevestiging

Toen Alma als zeventienjarige tot bekering kwam, was hij zo enthousiast over het evangelie dat hij koste wat kost theologie wilde studeren. Hij maakte de mts af, ging een jaar in dienst en haalde vervolgens zijn hbo-propedeuse en Latijn en Grieks om naar de universiteit te kunnen. Bij elke stap voelde hij zich bevestigd in zijn keuze: hij zou als predikant mensen dichter bij God gaan brengen.

Jarenlang functioneerde hij uitstekend. Hij had plezier in het vak, vooral in het preken. Het liefst vertaalde hij een tekst naar de huidige context. Toen hij een beroep kreeg naar zijn laatste gemeente, had hij daar eigenlijk geen zin in. Maar dat de voorzitter van de kerkenraad zijn belijdenistekst las tijdens de vergadering waarbij hij aanwezig was, zag hij als een bevestiging.

Alma werd binnengehaald om de evangelische invloeden in de 2400 zielen tellende gemeente wat te kanaliseren.

Doordeweeks gingen de kerkgangers naar Opwekking en New Wine, maar op zondag moest iedereen zich thuis voelen in de klassieke kerkdienst, met zwarte pakken en het grootste orgel van de Alblasserwaard. Een lastige opdracht. Dat de

kerkenraad na twee jaar voor de helft vernieuwd werd en de rechterflank van de kerkleden een aantal zaken terug wilde draaien, hielp ook niet.

‘Ik ben weleens voorgegaan in een belijdenisdienst waar een heel mooi lied van Sela werd gezongen, maar waar de ouderling van dienst op de voorste rij zijn mond stijf dichtield. Ik sprak hem erop aan, zei dat ik vond dat hij geen verantwoordelijkheid wilde dragen voor het beleid waar hij zelf deel van uitmaakte – en dan gaan mensen je vervelend vinden.’

Achteraf ontdekte hij dat op het moment van zijn beroep een deel van de kerkenraad tijdens de zondagavonddienst liever naar een bijbellezing van Willem Ouweneel ging. ‘Dat heb ik ze wel kwalijk genomen, dat had ik op zijn minst moeten weten. Het is toch vreemd dat de helft van de kerkenraad de eigen dienst overslaat om ergens anders te snoepen? Er werden overal compromissen gesloten om de lieve vrede te bewaren. Maar toen bij mij het vuurtje van het nieuwe verbond ging branden, merkte ik dat ik dat niet meer kon. Ik moest op zondag een ernstige preek houden, terwijl ik mij vanbinnen zoveel vrijer voelde, om maar iedereen binnenboord te houden. Dat kun je theologisch gezien niet van één iemand verwachten.’

Om weer terug te komen op de vergelijking: hij herkende zichzelf in de vrijheid en de vrolijkheid van de vlinder. En dat is voor een rups lastig te begrijpen, zegt hij. ‘Ik was anders naar mezelf en anders naar God gaan kijken. Ik ging niet alleen uit vergeving leven, maar voelde ook dat ik er echt mag zijn. Dat het zondige voorbij is.’

Uiteindelijk vroeg Alma zelf zijn losmaking aan. ‘Ik vertel dat nu zonder tranen, maar dat is een heftig proces geweest. Ik heb zo getwijfeld over wat ik nu moest, was het nog eerlijk om predikant te blijven en ergens anders een beroep aan te nemen?’ Achteraf ziet hij wel dat God het geleid heeft, maar dat betekent niet dat het niet pijnlijk was.

De visitatiecommissie, die bij een losmaking wordt ingesteld, ging volgens hem namelijk op zoek naar een schuldige in het verhaal. Ze hield spreekuren waar men over zijn functioneren kon komen vertellen en kwam uiteindelijk met een rapport van 43 pagina's. Gelukkig, zegt hij, werden er geen misstanden gevonden. 'Door die visitatie werd de hele zaak uiteindelijk een conflict en daardoor heb ik me ziek gemeld. Naar mijn idee was er een tunnelvisie: er zijn problemen, dan zal de predikant wel niet goed functioneren. Ze wilden vooral aantonen dat ik te evangelisch was geworden, dat ik een beetje doorsloeg.'

als een vis

Alma heeft een nieuwe plek gevonden: in het onderwijs als docent godsdienst en levensbeschouwing. Dat kwam niet helemaal uit de lucht vallen; tijdens zijn opleiding tot predikant volgde hij al een bijvak in onderwijskunde en stond hij al eens voor havo 4.

'Toen ik losgemaakt was, heb ik twee maanden gefietst en gehuild, maar daarna belandde ik al vrij snel in Rotterdam op een school, en ik voel me in het onderwijs als een vis in het water. Ik heb leuk contact met de leerlingen, ik ga elke dag met plezier naar school. Ik heb veel mooie gesprekken, want mensen willen graag praten over wie ze zijn, ze willen zich gezien voelen.'

Hij luistert veel naar Engelstalige predikers, maar zelf naar een kerk gaan, doet hij niet meer. 'We hebben het geprobeerd in het begin, maar ik merk dat ik snel psychologisch geblokkeerd raak door alles wat er gebeurd is. Zodra er in een dienst gebeden werd voor spanningen in de kerkenraad, dacht ik: o nee, hier is het ook zo.'

Het was een pijnlijk proces, maar wel geleid door God, zo ziet hij het. 'Als dit allemaal niet gebeurd was, had ik me nooit zo geestelijk vrij gevoeld.' ◀

javascript